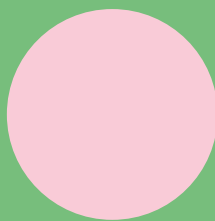
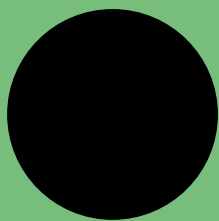

EducationLab
What works in education

Praktijkaart

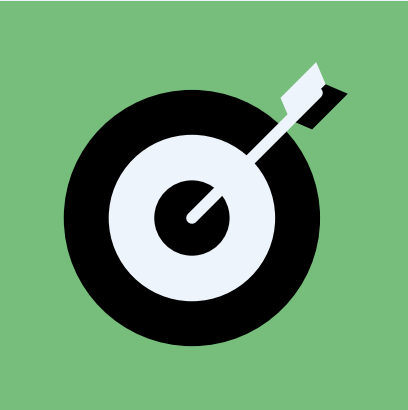
Bijeenkomsten ontwikkeling kind

Sanne van Wetten / Tijana Breuer
Universiteit Maastricht

Eva Naaijens / Martin Bootsma
Enigma onderwijs

Bijeenkomsten ontwikkeling kind (individueel niveau)

Wat is het doel van de interventie?

- Ervoor zorgen dat ouders en leerling geïnformeerd zijn over de ontwikkeling van de leerling.
- De ontwikkeling van leerlingen met hun ouders bespreken.

De ontwikkeling van de leerling staat tijdens de gesprekken tussen ouders, de leraar en de leerling centraal. De gesprekken dragen ertoe bij dat alle partijen (leerling, ouders en school) een goed en correct beeld hebben van de ontwikkeling van de leerling. Door alle partijen te betrekken ontstaat er geen misverstand over de ontwikkeling van de leerling; alle partijen zijn op de hoogte.

Voor welke groep kinderen?

De interventie is bedoeld voor alle leerlingen van voorschool t/m groep 8.

*Kijk voor meer informatie
op onze website:*
www.education-lab.nl

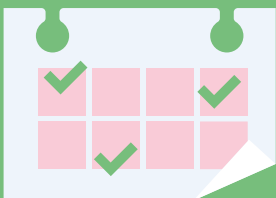

Wat moet er gedaan worden?

Inplannen van gesprekken in jaarplanning en met ouders

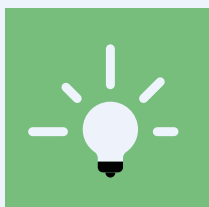
Neem oudergesprekken op in de jaarplanning voor ouders en leraren. Bijvoorbeeld:

- **Startgesprekken (aanbevolen voor alle ouders).**
Dit gesprek dient om kennis te maken met ouders en kind.
- **Eerste ontwikkelingsgesprek (aanbevolen voor alle ouders).**
Het eerste en tweede ontwikkelingsgesprek gaan over de voortgang van de leerling. Tijdens dit gesprek wordt besproken wat volgens de leraar/ouders en de leerling al goed gaat op school, wat nog beter kan en hoe.
- **Tweede ontwikkelingsgesprek (optioneel).**
Het tweede ontwikkelingsgesprek is optioneel, afhankelijk van de voortgang van de leerling. Het initiatief voor dit gesprek ligt bij de leraar, leerling en/of ouders.
- Alle ouders worden uitgenodigd voor gesprekken op school. Als ouders niet reageren op de uitnodiging voor het startgesprek en/of eerste ontwikkelingsgesprek, neemt de leraar contact op met de ouders en plant een afspraak in.
- Informeer ouders en leerlingen uiterlijk een week voorafgaand aan het gesprek over de tijd, de duur, de vorm en de inhoud van het gesprek. Op deze wijze kunnen de leerling en zijn/haar ouders zich goed voorbereiden op het gesprek.
- Ouders worden altijd voorafgaand aan het gesprek geïnformeerd over het doel van het gesprek.
- Leerlingen kunnen aansluiten bij de gesprekken (bijvoorbeeld vanaf groep 4).

Vorbereiding gesprekken

- Ga na hoe de leerling zich ontwikkelt op de kernvakken en op andere ontwikkelterreinen:
 - » Waar gaat het goed?
 - » Waar kan nog verbeterd worden? Wat kan school hieraan doen en wat zouden ouders en de leerling kunnen doen?
- Maak de ontwikkeling van leerlingen visueel inzichtelijk voor ouders en leerlingen. Gebruik hiervoor bijvoorbeeld de 'ontwikkelingsperspectief plan (OPP)-trap', of ontwikkelingsgrafieken uit een leerlingvolgsysteem (LVS).

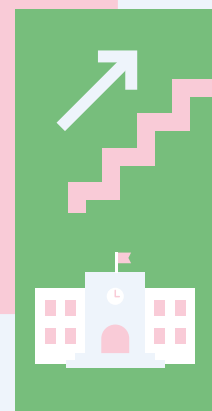

OPP-trap: inzichtelijk maken van ontwikkeling op basis van Cito vaardigheidsscores

De OPP-trap is een communicatiemiddel waarmee de voortgang met leerlingen met ouders besproken kan worden en is (kosteloos) te vinden op www.opptrap.nl.

De OPP-trap helpt bij het bepalen van de kortetermijndoelen taal en rekenen en het langetermijnperspectief voortgezet (speciaal) onderwijs. De trap brengt in kaart op welk functioneringsniveau de leerling momenteel presteert op technisch en begrijpend lezen, spelling en rekenen. Bijvoorbeeld eind groep 3 (E3), midden groep 5 (M5) of midden/eind groep 6 (M6/E6).

De trap laat zien waar de leerling nu staat en wat dit betekent voor de inschatting van het uitstroomperspectief.

Voeren van de gesprekken: Inhoud

Ouders worden, mede op basis van resultaten en observaties, op de hoogte gebracht van de ontwikkeling van de leerling;

Ouders komen tijdens de gesprekken aan het woord, evenals de leerling wanneer deze ook aanwezig is bij het gesprek.

Hieronder twee voorbeelden van hoe de gesprekken ingevuld kunnen worden:

Startgesprek

Onderstaande vragen kunnen dienen als gespreksleidraad. Hoe de leraren de gesprekken invullen en voorbereiden en voeren, bepalen zij zelf. De onderwerpen die tijdens dit gesprek kunnen worden besproken zijn:

Informatie van ouders:

- Wat is leuk/goed/sterk aan uw kind, welke belangstelling(en) heeft uw kind?
- Welke aanpak werkt thuis goed? Misschien werkt deze aanpak ook op school.
- Verwachtingen van ouders/leerling t.a.v. komend schooljaar.
- Zijn er nog zaken die niet besproken zijn die jullie wel willen aankaarten?
- Heeft u tips of adviezen voor de groepsleraar?
- Heeft u een compliment voor de school of de groepsleraar?
- Is er een belangrijke ontwikkeling in de thuissituatie waarvan het belangrijk is dat de leraar dit weet?

Informatie van de groepsleraar

- De groepsleraar vertelt kort hoe de eerste weken zijn verlopen.
- De groepsleraar bespreekt hoe ouders hun kind het beste kunnen ondersteunen in hun schoolwerk.

Eerste en tweede ontwikkelingsgesprek

Tijdens de gesprekken komen ouders (en leerling) te weten:

- Alle groepen: Wat de ontwikkeling van de leerling is op de kernvakken, sociaal-emotioneel gebied en andere belangrijke ontwikkelpunten.
 - » Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de OPP-trap of een informatie uit het LVS om de ontwikkeling visueel inzichtelijk te maken.
- Alle groepen: het **belang van hoge verwachtingen** van zowel school als ouders.
- Alle groepen: uitleg aan ouders hoe ze hun kind thuis kunnen **ondersteunen** met lezen, rekenen en huiswerk of extra oefenmateriaal.
- Onderbouw: **benadruk** het belang van **lezen**, en hoe ouders hierbij kunnen helpen:
 - » Leuke werkvormen om thuis te oefenen met letters, woorden en boeken;
 - » Wat leuke en geschikte boeken zijn voor de beginnende en/of gevorderde lezer;
 - » Welke websites en apps geschikt zijn om thuis met lezen te oefenen;
 - » Hoe je kinderen kunt motiveren om thuis te lezen;
 - » Hoe je aan kunt sluiten bij de interesse van het kind.
- Bovenbouw: Vanaf groep 6 kan ook het **uitstroomniveau** van de leerling besproken worden.
 - » Vanaf groep 6 is redelijk betrouwbaar vooruit te kijken: welk uitstroomperspectief is voor deze leerling wenselijk én haalbaar? Welke functioneringsniveaus moet de leerling de komende periode halen om in een bepaalde route te blijven of te komen? Wat doet school en wat kunnen ouders doen?
 - » Vanaf eind groep 7 wordt het voorlopig schooladvies gegeven. Dit komt tot stand n.a.v. gesprek met intern begeleider, groepsleerkracht, schoolleiding en ouders.
 - » Halverwege groep 8 volgt het definitief schooladvies. Dit komt tot stand n.a.v. gesprek met intern begeleider, groepsleerkracht schoolleiding en ouders. Het advies wordt gegeven voor de afname van de verplichte eindtoets.

Voeren van de gesprekken: Structuur

Gesprekken hebben baat bij structuur. Een voorbeeld van deze structuur staat in onderstaande stappen beschreven:

1. Begin met het **doel** van het gesprek. Bijvoorbeeld: School evalueert de voortgang twee keer per schooljaar, gekoppeld aan de toetsperiodes midden en einde schooljaar, bijvoorbeeld tijdens de rapportbesprekingen met leerlingen en ouders. Tussentijds monitoren ze de ontwikkeling: Heeft de leerling de kortetermijndoelen al behaald? Zit hij/zij op koers richting het uitstroomperspectief?
2. Hebben de leerling en/of ouders nog **aanvullende doelen of vragen**? Benoem dat ieders bijdrage waardevol is: die van de ouders en het kind als ervaringsdeskundigen en die van de leerkracht als onderwijsprofessional.
3. Is er **voldoende inzicht** bij ouders? Begrijpen ouders de gegevens/termen die op bijvoorbeeld de OPP-trap of in het LVS staan?
4. Bovenbouw: Bespreek samen welk **uitstroomperspectief** voor deze leerling wenselijk én haalbaar is? Wat zijn de interesses en (on)mogelijkheden? En welke functioneringsniveaus moet de leerling de komende periode halen om in een bepaalde route te blijven of te komen?
5. Formuleer eventueel samen één of meer **concrete doelen**: wat horen en zien we als ons doel bereikt is? Hanteer hierbij als richtlijn: verander dat wat problematisch is en versterk of benut dat wat positief is. **Hoe kunnen ouders hun kind thuis ondersteunen?** Zie hiervoor ook de praktijkkaarten over [Algemene informatie-bijeenkomsten ouders](#) en [Extra oefenen met lezen en rekenen](#).
6. Dan komt de vraag: **wat is nodig om dit doel te bereiken?** Wees eerlijk: wat is haalbaar?
7. **Afspraken**: wie doet wat, wanneer, hoe en waarom?
8. Tot slot: wanneer **evalueren** we of onze doelen zijn bereikt?
9. Een **terugblik** op het gesprek: was het een prettig gesprek? Zijn er nog vragen? Komt er eventueel een vervolgesprek?

Wat heb je hiervoor nodig?

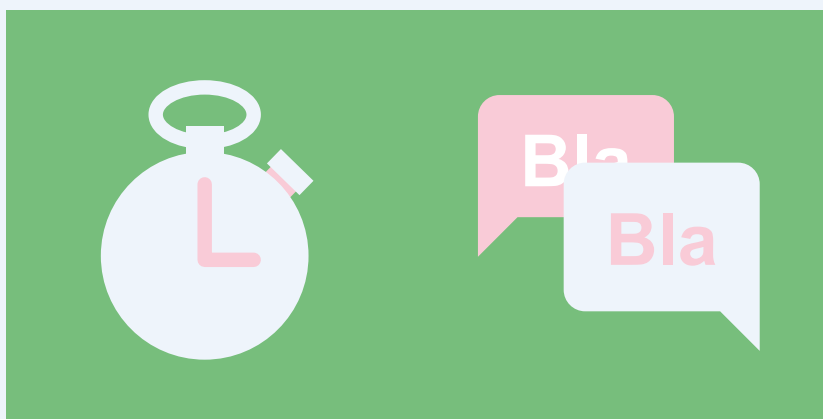
- Jaarplanning met vooraf vastgelegde data voor gesprekken die met ouders en leerlingen is gedeeld.
- Een rapport/portfolio ter onderbouwing en schriftelijke verantwoording.
- Wanneer relevant: Ingevulde OPP-trap (www.opptrap.nl) op basis van toetsen van Cito, of een andere manier om de gegevens uit het LVS inzichtelijk te maken voor ouders.
- Naast de materialen is in alle contacten de grondhouding gericht op partnerschap van belang.

Wie voert het uit?

- De schoolleiding zorgt voor een planning van de gesprekkencyclus en legt deze voorafgaand aan het nieuwe schooljaar vast en deelt deze met de leraren en ouders.
- De schoolleiding zorgt voor een standaard uitnodiging voor de gesprekken, die leraren kunnen gebruiken om de ouders en de leerlingen uit te nodigen.
- De gesprekken worden uitgevoerd door de leerkracht. Als experts aanschuiven worden ouders altijd vooraf geïnformeerd. Bij een (voorlopig) adviesgesprek is altijd een tweede collega aanwezig.
- Als de basis van de gesprekken een geschreven rapport/portfolio is, dan is dat tevens de verslaglegging; alleen aanvullende afspraken worden in het leerlingvolgsysteem vastgelegd.

Hoelang duurt de interventie?

De oudergesprekken duren ongeveer 15 minuten. Mocht deze tijd onvoldoende zijn, dan wordt een nieuwe afspraak ingeroosterd.

Waar moet je op letten?

- In alle communicatie is het belangrijk om de grondhouding gericht op partnerschap te hanteren. Zie praktijkkaart [Contact met ouders](#).
- Let op dat de communicatie voldoende wordt afgestemd voor ouders die de Nederlandse taal niet op een hoog niveau beheersen.
- De leraar zorgt ervoor dat tijdens het gesprek zowel de ouder(s) als de leerling aan het woord komen;
- De leraren zorgen ervoor dat alle partijen gelijktijdig op de hoogte worden gebracht over de ontwikkeling van de leerling.

Welke uitkomsten kunnen we verwachten?

Op basis van onderzoek naar ouderbijeenkomsten (Avvisati et al. 2014) kunnen we positieve uitkomsten verwachten voor ouders die deelnemen aan school-ouderbijeenkomsten (zie ook de praktijkkaart [Algemene informatiebijeenkomsten voor ouders](#)).

Ouders krijgen

- een verbeterd gevoel van hun eigen ouderschapskwaliteiten,
- een verbetering van de eigen houding ten opzichte van school,
- een hogere mate van interesse en betrokkenheid bij schoolactiviteiten van hun kind,
- een hogere mate van monitoring van het huiswerk van hun kind.

Wat zijn de kosten?

De kosten voor het houden van de gesprekken zijn erg laag, en zullen vooral inzet in de vorm van tijd van de leerkracht vragen.

Bronnen

Avvisati, F., Gurgand, M., Guyon, N., & Maurin, E. (2014). Getting Parents Involved: A Field Experiment in Deprived Schools. *Review of Economic Studies*, 81, 57-83.

Jongbloed-Van Wijngaarden, J. & Pameijer, N. (2019). Vooruitkijken met ontwikkelingsperspectief. *JSW*.